

IN MEMORIAM ELLY NANNENGA-BREMEKAMP

Op 2 mei 1996 overleed op 79-jarige leeftijd Elly Nannenga-Bremekamp, erelid van de NMV. Ze werd met het erelidmaatschap bedacht in april 1992. Uit haar gepubliceerde levensbeschrijving (Coolia 35: 74-75, 1992) blijkt haar verbondenheid met de natuurstudie. Haar vader, Prof. C.E.B. Bremekamp, een gerenommeerd kenner van de Acanthaceae en Rubiaceae, begon zijn carrière in Indonesië en Zuid-Afrika. De vroege buitenlandse contacten die Elly op die manier had, en het feit dat ze haar middelbare school grotendeels in Engeland doorliep, maakte dat Elly van jongsaf een brede kijk op de wereld had. Deze brede kijk, samen met haar contactvaardigheid, ook op internationaal niveau, speelde een belangrijke rol bij haar ontplooiing tot één van de meest vooraanstaande myxomycetenspecialisten.

De keuze om slijmzwammen te bestuderen was weloverwogen. Nadat haar vooral malacologische verzameling en keienverzameling tijdens de oorlog grotendeels vernietigd werden, en nadat ze op de mossen uit haar buurt (ze publiceerde meerdere artikels in Buxbaumia) wat uitgekeken was, begon ze met de studie van de Myxomyceten. Bijna niemand bestudeerde deze groep, de vruchtlichamen waren gemakkelijk te vinden, te verzamelen en als private collectie te bewaren, de benodigde literatuur was beperkt.

In samenspraak met Prof. Karstens nam ze van hem de revisie van de Nederlandse Myxomyceten over. Wat bedoeld was om in de serie "Mededelingen van de KNNV" gepubliceerd te worden, groeide uit tot een boek, "De Nederlandse Myxomyceten" (1974, 505 pp.) met aanvullingen in 1979 en 1983. Haar boek was wereldwijd een standaardwerk, mede door de uitstekende tekeningen die ze zelf had gemaakt. Met de leden van de NMV die een goede neus hadden voor slijmzwammen, had ze een hechte relatie.

Voornamelijk door haar regelmatige bijdragen in de Proceedings van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen had ze een zeer stevige internationale reputatie opgebouwd. Van over de hele wereld had ze correspondenten, kreeg ze materiaal toegestuurd en werd haar om advies gevraagd. Ze beoordeelde drie doctoraatstheses op vraag van buitenlandse universiteiten. Voor de Britse en Duitse mycologische verenigingen organiseerde ze workshops. Het tweede internationaal congres over Myxomyceten (Madrid, 1996) werd aan haar opgedragen.

Het boek "De Nederlandse Myxomyceten" werd in 1991 in het Engels vertaald onder de titel "Temperate Myxomycetes". Ze ergerde zich aan de kwaliteit van de vertaling, de kwaliteit van de uitgave, maar vooral aan de keuze van de titel. Haar wetenschappelijke integriteit kon het niet hebben dat een uitgever om commerciële redenen zijn klanten bij de neus nam.

Na de laatste aanvulling op haar boek (1983) bleef het buitenlandse materiaal toestromen. Onder andere met Y. Yamamoto leverde ze belangrijke bijdragen tot de kennis van de Myxomyceten van Japan. Haar mondiale activiteit deed haar tot een nieuwe uitdaging beslissen: een sleutel tot de slijmzwammen van de wereld, volledig geïllustreerd, en waarbij alle taxa tot op het laagste niveau opgenomen zouden worden. Helaas werd ze in 1989 ziek. Elly was nooit bij de pakken blijven zitten en deed dit ook nu niet. Ze maakte

de nodige afspraken om haar werk voort te zetten, ook als zij het zelf niet meer zou kunnen afmaken. Dit gaf haar de moed om bijna dagelijks enkele uren aan het manuscript te werken.

Elly publiceerde ongeveer 60 bijdragen over de systematiek van de Myxomyceten. Haar herbarium bevat naar schatting 15.000 specimens, afkomstig van over de gehele wereld. Haar naam komt als auteursnaam voor bij 225 taxa van Myxomyceten. Haar herbarium legateerde ze aan de plantentuin in Meise. Samen met D. Mitchell (East Sussex) heb ik me ertoe geëngageerd haar werk te voltooien en ter beschikking te stellen van de internationale wetenschappelijke gemeenschap. Die internationale gemeenschap rouwt om haar heengaan. Ze was hulpvaardig als geen ander, gastvrij als geen ander, hielp iedereen op weg, stimuleerde waar ze kon, hield van uitdagingen. Van de huidige generatie Myxomycetenspecialisten zijn er bijna geen die niet bij haar gelogeed hebben, bijna geen die niet van haar herbarium gebruik gemaakt hebben, bijna geen die niet door haar begeistert zijn geweest. Een merkwaardige vrouw als Elly Nannenga zal ons nooit helemaal verlaten.

Jan Rammeloo